ומה ציץ שאין בו אלא אזכרה אחת אמרה

תורה יעל מצחו תמיד שלא יסיח דעתו ממנו

תפילין שיש בהן אזכרות הרבה על אחת

כמה וכמה ולר"ש דאמר תמיד מרצה והא

כתיב על 🐿 מצחו ונשא ההוא לקבוע לו מקום

הוא דאתא ורבי יהודה לקבוע לו מקום

מנא ליה נפקא ליה מעל מצחו ור"ש נמי

תיפוק ליה מעל מצחו אין ה"ג אלא על

מצחו ונשא מאי עביד ליה אמר לך ראוי

למצח מרצה שאינו ראוי למצח אינו מרצה

לאפוקי נשבר הציץ דלא מרצה וְלר' יהודה

נשבר הציץ מנא ליה נפקא ליה ממצח

מצחו ור"ש מצח מצחו לא משמע ליה

נימא הני תנאי כהני תנאי דתניא אחד

זה ואחד זה מזין עליו כל שבעה מכל

חמאות שהיו שם דברי רבי מאיר רבי

יוםי אומר אין מזין עליו אלא שלישי

ושביעי בלבד ר' חנינא סגז הכהנים אומר

מכהן השורף את הפרה מזין עליו כל שבעה

כה"ג ביוה"כ באין מזין עליו אלא שלישי

ושביעי מאי לאו בהא קא מיפלגי ר"מ סבר

מומאה דחויה היא בציבור ור' יוסי סבר

מומאה יהיתר היא בציבור ותסברא אי סבר

רבי יוםי היתר היא בציבור הזאה כלל

למה לי אלא דכולי עלמא הני תנאי סברי

יז א מיי' פ"ב מהלכות פרה אדומה הלכה ד:

יח ב מיי׳ פ״ה מהלכות

עבודת יוה"כ ה"ד: עבודת יוה"כ ה"ד: ים ג טוש"ע י"ד סין קלו

סעיף ב: ב ד ה מיי' פ"ו מהלכום

:סמג עשיו ג

מוסף רש"י

על מצחו תמיד. קרא

להח כבר קבע ליה מקום והיה על מלח אהרן (שבת

יב.). שלא יסיח דעתו

ממנו. שממשמש כו כעודו

על מלחו (שמות כח לח). אחר זה ואחר זה. לחל

כהן השורף את הפרה ואחד כהן גדול ביום

הכפורים שטעונין פרישה

ולעיל ד.) בראשוו לפרישתו

שמא היום שלישי לטומאתו, שמא היום ג' ימים שנטמא

במת וחששה בעלמה היה

נמעלה, וכן שני שמא שלישי, ושלישי שמא שלישי,

ורביעי לא בעי זריקה, ואינך מספקינן כל חד וחד בז' לטומאה (פטחים

עות.. מכל חטאות שהיו

שהיו במקדש, שאפר פרה

של משה לא כלמה (שם).

הזאה כלל למה לי.

הא קרבן דיום הכפורים

דליבור הוא ודוחה טומאה

אמרינן טבילה בזמנה

מצוה. ואם אין לו גמי ימתין עד למחר ויבקשנו

(לקמן פח.).

תום' ישנים (המשך)

האוד ביום והוה בלילה.

האדם עלמו טובל בלילה ומוה ביום. חומר כ"ח

לפני הואה כדי לקבל אותה בטהרה, כדאמריטן בפרק שני דכריתות [ט, א] מה

שני דכריתות [ט, א] מה אבותיכם לא נכנסו לברית

אלא במילה וטבילה והרצאת

ריב"א דאפילו הרחיק הרבה

שם. מכל אפרי

ימירא הוא להד

יסודי התורה הלכה ו

פ"ג מ"א ע"ש, ב) הותרה וכן לקמן, ג) לקמן פח. שבת קכ: [מס' סופרים פ"ה הלכה יב], ד) [במדבר

יט], כ) [דף ו.],

תורה אור השלם וֹ, וְהָיָה עַל מֵצֵח אַהַרֹן .1 וְנָשָׁא אַהָרן אֶת עֵּוֹן הַקֶּרָשִׁים אֲשֶׁר יִקְּדִּישׁי בָּנֵי יִשְׂרָאֵל לְכָל מַתְּנֹת בָּנֵי יִשְׂרָאֵל קדשיהם והיה על מצחו לְרָצוֹן לְהֶם לִפְנֵי שמות כח לח

(ל) גמרא על מצח ונקל: (ג) רש"י ד"ה ורבי יוסי בו׳ דילפינו ממילואים. נ״ב לעיל תחלת דף ד: (ג) שם ד״ה כורך להגין עליו מפני מחק:

הגהות הב"ח

תום' ישנים תפילין שיש בהן אזכרות הרבה. וא"ת למה לי טעמא דלא ישן בהן שמא יפיח בהן בשבת פרק במה טומנין [מט, א] א) תיפוק ליה משום היסח הדעת דהכא. דהיסח הדעת דהכא. אי נמי אומר הר"ר אלחנן דטעמא דהיסח הדעת לא שייך אלא כשהוא ניעור. נשבר הציץ מנא ליה. ול״מ מכלי ונשא. וי"ל דהכי קאמר נשבר הפין מנא ליה, דמעיקרא הוה ליה לאוקמא קרא אנשבר ולא לאינו על מלחו דלוינו מרלה. ותסברא אי ר"י סבר הותרה היא בציבור הואה כלל למה לי. ול״ת דילמא משום אילו של אהרן כדאמרן לעיל [1, א]. וי"ל של הואה אין לנו . דמטלה לעשות בשביל קרבן יחיד. רבינו הארי״ה. וע״ז קשה לי כמו שעשו מעלת פרישה בשביל אילו של אהרן, א"כ גם מעלת הואה היה להם לעשות כמו שאמרנו למעלה [ג, א] דנין פר ואיל שלו וכו', ואם איל שלו לא היה טעון פרישה היה לו לומר דנין פר שלו מפר שלו גרידא, ועוד היכן מלינו במילואים שלא היה הפרישה אחריני, מדהאמר ר"י שלישי ושביעי משמע קלת דמדאורייתא קאמר ולא למעלה, וא"כ אינטריך הואה בשביל אילו של אהרן. ונ"ל כדמשמע לקמן פרק הוציאו [נ, א] דרחיית טומאה תלוי בקביעות זמן ולא בליבור ויחיד, וכיון דמדאורייתא טומאה הותרה במיקבע זמן כגון אילו, אין לחכמים לעשות מעלת הואה ופרישה דנונחלת מת לרב החלימה דלעיל בשבילו. ועוד דר דקאמר מדאורייתא מדקאמר שלישי ישביעי משמע בתורת שלישי ישביעי, ולשון הקונטרם מסייעני גם כאן [ד"ה הואה] וגם למעלה [ו, ב ד"ה הותרהן, ודוק ותשכח. נ"ל משה. לא ירחץ. בפרק

השורף כו'. לקמיה מפרש טעמיה: דרבי מאיר סבר דחויה היא

האחרונים כל יומא ויומא איכא לספוקי מספיקא שהוא שביעי: ור׳

יוםי סבר היתר היא בליבור. דלא מחמרי בה אלא למעלה בעלמא דילפינן ממלואים (כ): הואה כלל למה לי. בתורת שלישי ושביעי: טבילה בומנה מלוה. דכתי׳ ובמדבר יטו וחטחו ביום השביעי וכבם בגדיו ורחץ לא בא זה אלא ללמד על הטבילה שתהא ביום השביעי והואה נמי מקשינן לטבילה להיות מצוה בזמנה הלכך כל יומא מזינן עליה שמא היום זמנה: לא אמרינן טבילה בומנה מצוה. והאי וחטאו דרשינן ליה במסכת קדושין בפ"ג (דף סב.): לא ירחץ. שלא ימחקנו ואזהרה למוחק את השם ואבדתם את שמם (דברים יב) וסמיך ליה לא תעשון כן וגו': עבילה של מלוה. טבילת טהרה שהטילה הכתוב עליו: כורך עליו גמי. להגין עליו (ג) חחק שטף המים: וקיימה לן. במסכת שבת (דף קכ:) דבטבילה בזמנה מלוה פליגי ר׳ יוסי סבר מלוה הלכך דלמא לא משכח גמי וישהה טבילתו ליום אחר: לא מקשינן. הואה בומנה לאו מלוה היא וכי כתיב שלישי ושביעי ד) שלא יקדים וישהה בין הואה להואה ארבעה ימים אבל אם השהה הזאתו לזמן מרובה לית לן בה:

מומאה דחויה היא בציבור והכא בהא קמיפלגי ר"מ סבר אמרינן מבילה בזמנה מצוה ורבי יוםי סבר ילא אמרינן מבילה בזמנה מצוה וסבר רבי יוםי לא אמרינן מבילה בזמנה מצוה והתניא יהרי שהיה שם כתוב על בשרו הרי זה לא ירחץ ולא יסוך ולא יעמוד במקום המנופת "נזדמנה לו מבילה של מצוה כורך עליו גמי ומובל רבי יוםי אומר יורד וטובל כדרכו ובלבד שלא ישפשף וקיימא לן דבטבילה בזמנה מצוה קא מיפלגי דתנא קמא סבר לא אמרינן מבילה בזמנה מצוה ורבי יוסי סבר אמרינן מבילה בזמנה מצוה אלא רכולי עלמא להני תנאי אמרינן מבילה בזמנה מצוה והכא בהא קמיפלגי רבי מאיר סבר מקשינן הזאה למבילה ור' יוסי סבר לא מקשינן הזאה למבילה ורבי חנינא סגן הכהנים אי מקיש הואה לטבילה אפילו כהן ביוה"כ גמי אי מקיש הזאה למבילה אפי' כהן השורף את הפרה גמי לא לעולם לא

מקיש וכהן השורף את הפרה מעלה בעלמא כמאן אזלא הא דתנו רבנן אין בין כהן השורף את הפרה לכהן גדול ביום הכפורים אלא טובלת בזמנה טבילה של נדה ושל זבה ושל שומרת יום ובפרק בתרא דנדה (דף סו: ושם) אמרינן מכדי האידנא כולהו ספק זבות שוינהו רבנן ליטבלינהו ביממא דשבעה משמע שלא היו טובלות ביום בשום פעם ור״ח פסק כב״ש וב״ה דפרק המפלת (שם דף ל. ושם) דסברי טבילה בזמנה מצוה ולאו ראייה היא מדסברי ב"ש וב"ה הכי שיהא הלכה כן דודאי ר' יוסי בר' יהודה לא פליג עלייהו אלא ס"ל לא נחלקו ב"ש וב"ה בדבר זה א"כ מלי למימר דהלכתא כר' יוסי ברבי יהודה ומה שעשה רבינו אליהו הזקן זכרונו לברכה באוהרות שלו טבילה בזמנה ועל ארבע גדילים יחד על אזניך תכסה הגדולים מנהגן היה שלא היה מקפיד לכתוב כהלכתן כמו שיסד על סתם נסקלים דנתם ונחחייב חסקלוהו ויאמר המלך חלוהו והיינו כר"א דפרק נגמר הדין (פנהדרין דף מה:) כל הנסקלין נתלין ודלא כרבנן דאמרי אין נתלה אלא מגדף ועובד עבודת כוכבים ומהא דאמר בשמעתא דכולי עלמא אמרינן טבילה בזמנה מצוה אין להביא ראיה דלא הוה מצי למימר איפכא דכולי עלמא לא אמרינן טבילה בזמנה מצוה דא"כ מאי טעמא דר"מ ועוד ר' יוסי

נמי על כרחך סבר טבילה בזמנה מלוה כדשמעינן ליה גבי מי שהיה שם כתוב על בשרו: בקשינן הואה למבילה. מימה אמאי פשיט להו טפי דטבילה בזמנה מלוה מהואה יש לומר משום דכתיב (במדבר יט) והזה הטהור על הטמא ביום השלישי וביום השביעי וחטאו ביום השביעי וכבס בגדיו ורחץ במים וטהר בערב ועל כרחך הא דהדר כתיב וחטאו ביום השביעי לאו משום הזאה כתיב דהא כתיב כבר ואי משום לאשמועינן הזאה בזמנה מלוה ליהדר נמי הזאה דג' כדהדר הזאה דשביעי אלא על כרחך משום ורחץ אילטריך לאשמועינן דחכף להזאה טבילה ושמע מינה דטבילה בזמנה מלוה ולמאן דלית ליה טבילה בזמנה מלוה איכא למימר דדריש להאי קרא כדקא דריש ליה בפרק האומר בקידושין (דף סב. 1שם) דקאמר וחטאו ביום השביעי למה לי אילטריך סלקא דעתך אמינא הני מילי לקדשים אבל במרומה בחד נמי סגי קא משמע לן

כל כתפי | שבנת קב. ב] מסקינן טעמא משום דאסור לעמוד בפני השם ערום, אבל משום לא מעשון לא אסרינן גרמא, ולא כפירוש הקונטרס [ד״ה לא ירחץ]. ורבי ויום סבר לא שקשיגן הואה לשבילה. ומאחר שלא הזה גם טצילה לא יעשה אלא ביום ההואה אחריה, דמניא בספרי (חקת פיי קכט) וכבס בגדיו ורחן בשרו במים, שאם הקדים טבילה להואה לא עשה ולא כלום. והא דמען במסכת פרה (פי"ב מי"א) טבל

אחד זה ואחד זה. דיוה"כ ופרה: שלישי ושביעי. לפרישתו: כהן וכה ציץ שאין בו אלא אוברה אחת. מימה לי ליפרך מה לנין שכן השם הוא בגלוי תאמר בתפילין שהן מחופין עור ואין לתרך **בליבור.** ובעינן טהרה מעלייתא והזאה בזמנה וכל יומא איכא דה"נ כמיב שדי בתפילין בקמטין חדא דאין זה כתב גמור דדוקא לספותי שתא היום יום שלישי הוא לטותאתו בשלשה ראשונים ובשלשה שי"ן של תפיליו הלכה למשה מסיני אבל די י' לא ועוד בליד איכא שם

המיוחד בן ד' אומיות דחמיר טפי ונ"ל דאינו ק"ו גמור דאורייתא אלא מדרבנן וה"ק נהי נמי דאיכא חומרא טפי בליך כדמפרש מ"מ כיון דאיכא בתפילין לד חשיבות זה טפי שיש בהן אזכרות הרבה סברא הוא שמן הדין יש לחכמים לחקן למשמש בהן כל שעה: ורבי יוםי סבר מומאה היתר היא בציבור. מימה לי ה"כ גבי פרה אמאי סגי בג' ובשביעי הא לאו קרבן ליבור היא לדחות שבת וטומאה וי"ל דכיון דטבול יום כשר בפרה לכתיב (במדבר יט) והזה הטהור דאמרת טהור כל דהו אם כן מהתם נמי נכשיר כהן השורף הפרה בלא הזאה כלל כיון דלא ברור לן דנטמא והוא הדין דאפילו שלישי ושביעי לא

בעי אלא מעלה בעלמא: אי סבר רבי יוסי מומאה הי היא בציבור הזאה כלל למה די. גבי יוה"כ תימה לי לימא דאינטריך הואה משום אילו של אהרן הקרב ביוה"כ דכיון דיחיד הוא מהדרינן אטהרה וי"ל דהנ"מ היכא דנטמא בידו טומאה ודאית כדלעיל ה) אבל בחששה בעלמה כי הכה ודהי למאן דמיקל ואמר היתר היא בליבור לא הוה מלרכי' מידי אפילו בדיחיד כגון אילו של אהרן כיון דחשיב כקרבן

ליבור לדחות שבת וטומאה: ומבר רבי יוםי לא אמרינן מבילה בזמנה מצוה בו'. לא סוס מצי לשנויי ההיא דלעיל רבי יוסי

בר' יהודה היא דסבירא ליה בפרק המפלת (נדה דף כט.) לאו מצוה היא וכה"ג משני לקמן שילהי מכילתין (דף פח. ושם) וי"ל דכיון דפליג בהדיה ר"מ שמע מינה דרבי יוסי בר חלפתה הוא שהיה חבירו בר פלוגתיה: דבולי עלמא להני תנאי אמרינן

מבילה בומנה מצוה. ר"ת פסק דטבילה בזמנה לאו מצוה היא אע"ג דאמר בפרק המפלת (נדה דף ל. ושם) שמע מינה חלת שמע מינה טבילה בזמנה מלוה אין הלכה כן אלא כרבי יוסי בר' יהודה דאמר התם דיה טבילה באחרונה שהרי מעשים בכל יום שחין לך

דמים אף אתם וכו', וע"כ כסדר מונה אותם שהרי אמריטן בהחולך [יבמוח מז, ב] מל ונחרפא מטבילין אותו מיד שהויי מלוה לא משהינן, ואם היתה מועלת טבילה לפני מילה היו עושין אותה מיד דשהויי מלוה לא משהינן, וטבילה מדבריהם היא וטבילה אחרת היה עושה אחר הואה והיא עיקר ובה מיירי קרא דספרי. (ובמסכת מקוואות) [ובתוספתא דפרה [פי"א] מי חנים מבל ועלה אם יש עליו] שטף גשמים טמא, פי שבעלה ההואה [ואם יש עליון משקה טופח טהור. והא דאמריטן בפ"ב דמגילה [כ, א] לא טובלין ולא מזין אלא ביום, ומפרש בגמרא מנח ביזם, יתופוש בגמו מ דמקשינן טבילה להזאה, מוקי לה ריב״א בטבילת אווב והואה ע"פ ירושלמי ןדקתנין נמי טובלין מקמי מזין משמע דבטבילת אזוב מיירי, ובמגילה האריך הרבה. וכאן הגיה בשם

(להיות) [להזות] אפילו בתשיעי, כדקתני [ספרי זוטא במדבר יט, יג] וחטאו ביום השלישי יכול השלישי סמוך למיתה, אמרת שוב שלישי, אם לומר שלישי פמוך למימה הרי כבר אמור, אלא למד על שלישי רחוק מן המימה שטהר ביום השביעי, יכול הזאת שלישי ורחוק) מן המימה אבל שביעי סמוך לשלישי, אמרת שוב שביעי, אם למד שביעי לשלישי הרי כבר אמור אלא לימד על שביעי רחוק לשלישי שטהור.